

Jaargang 11 nummer 1–januari 2019

Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn

Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl

Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór **24 januari** opsturen

Natuurmoment

Tiny Forests gooien hoge ogen

Net zoals er een landelijke tuinvogeltelling en tuinvlindertelling bestaat, zijn er ook bodemdierendagen. In oktober 2018 vonden deze tellingen voor de vierde keer plaats. Zo'n 7500 bodemdieren werden door 865 waarnemers in ruim tweehonderd tuinen en parken gevonden. De pissebed stond in 2018 het hoogst genoteerd, gevolgd door regenwormen op plaats twee en spinachtigen op plaats drie. Dit jaar vonden voor het eerst ook tellingen in de al iets oudere Tiny Forests plaats. Als nieuw type tuin scoorden zij het hoogst! In Apeldoorn moeten we nog even wachten.

>> Meer weten zie: www.bodemdierendagen.nl/resultaten.

(Yvonne Zwikker, tekst en foto)

Uit de afdeling

Nieuwe leden/vrienden

Nieuwe leden/vrienden IVN: Ernst Huigens, Jan Smallegoor, Michiel Buitenhuis

Nieuwe leden KNNV: Peter Loman, Jannie Adema

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

Van de voorzitter

Inmiddels is het nieuwe jaar (bijna) begonnen en ik wens alle leden van IVN en KNNV een voorspoedig en vooral ook een gezond 2019 toe. Voor onszelf, onze verenigingen en onze leefomgeving.

Hopelijk is 2019 het jaar waarin er een kentering kan komen in de achteruitgang van de biodiversiteit en de nadelige effecten van de opwarming van de aarde.

Recent is het deltaplan biodiversiteitsherstel tot stand gekomen en worden er klimaatafspraken gemaakt. Maar dat is vooralsnog alleen op papier en waar het werkelijk op aankomt zijn uiteraard de daden. Vanuit onze verenigingen spelen wij daarin een rol in de zin van bewustwording, educatie en verzamelen van natuurdata. Daarnaast kunnen we ook als burgers ons groene hart laten spreken op 20 maart bij de verkiezingen van Provinciale Staten en Waterschappen. Juist deze beide bestuurslagen zijn belangrijk in uitvoering van natuur- en milieubeleid.

(Jacob Ruijter, voorzitter KNNV Apeldoorn)

Gewijzigde Statuten IVN Apeldoorn

Op 13 december 2018 zijn de [gewijzigde statuten van IVN Apeldoorn](#) gepasseerd bij de notaris van IVN Mr. Harriët van Zenderen. Met het al eerder aangepaste Huishoudelijk Reglement is de juridische basis voor de vereniging weer up-to-date. Bij de voorjaarsvergadering stellen we de Privacy Regeling en het Beleid 'In veilige handen bij IVN' vast.

De Vier Jaargetijden

Het winternummer van de Vier Jaargetijden, het ledenblad van KNNV Apeldoorn is weer uitgekomen. Niet leden kunnen het blad ook [digitaal lezen](#).

Laat je stem horen: Vul een (korte) enquête in over de IVN/KNNV Nieuwsbrief en andere communicatiemiddelen

Is de IVN/KNNV Nieuwsbrief van belang voor de informatievoorziening van de leden?

>> [KLIK HIER voor het invullen de enquête](#)

Voor IVN leden: Je kunt nog tot eind januari je ideeën indienen

IVN gaat een deel van het vermogen de komende jaren afbouwen. De criteria en uitgangspunten zijn vastgesteld. Alle IVN leden worden in de gelegenheid gesteld om ideeën in te dienen waar het vrijvallende vermogen (€10.000 à €15.000) aan besteed kan worden. Daarna worden de ideeën die het meest worden genoemd uitgewerkt en op een speelse wijze voorgelegd aan de leden. Dit resulteert in een voorstel dat tijdens de volgende ALV in stemming wordt gebracht.

>> [KLIK HIER om je idee in te dienen](#)

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroepbijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroepcoördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

4/1	KNNV	Plantenwerkgroep: Mossenexcursie Nationaal Ereveld Loenen
5/1	IVN	Natuurbeheer in de omgeving van Apeldoorn
5/1	KNNV	Vogelwerkgroep: Excursie Westelijk Friesland
6/1	KNNV	Nieuwjaarswandeling
8/1	KNNV	Plantenwerkgroep: Werkgroepavond mossen
10/1	IVN	IVN Nieuwjaarscafé
13/1	IVN	Excursie: Winter langs de IJssel
15/1	KNNV	Insectenwerkgroep: Werkgroepavond
17/1	KNNV	'Leden voor Leden'
19/1	IVN	Natuurbeheer bij Staatsbosbeheer
23/1	IVN/KNNV	Start Cursus tuinvogels
26/1	IVN	Zomaar Grasduinen wandeling (voor IVN natuurgidsen)
26/1	KNNV	Vogelwerkgroep: Wandeling Hoog Buurlo
2/2	I VN	Natuurbeheer in de omgeving van Apeldoorn
6/2	IVN	Opsteker voor IVN Natuurgidsen: Apeldoorn Bomenstad
10/2	IVN	Excursie Voorster Kerkenpad
12/2	IVN	Start workshop landschapsfotografie

Het IVN excursieprogramma voor 2019 staat al weer in de steigers. Heb je die niet ontvangen, maar wil je wel excursies gidsen? Dan sta je waarschijnlijk niet op de lijst van actieve gidsen. Neem dan contact op met excursies@ivn-apeldoorn.nl

10/1: IVN Nieuwjaarscafé 2019 (voor IVN leden)

De werkgroep publiekscursussen en natuurfotografie nodigt alle IVN leden van harte uit voor het IVN Nieuwjaarscafé op donderdag 10 januari in ons IVN-lokaal de Vijfster. Inloop vanaf 19.30 uur.

Om 20.00 uur een nieuwjaarswens, namens het bestuur, door voorzitter Ronald Duin met wetenswaardigheden uit de afdeling. Verder kijkt Yvonne Zwikker, op haar eigen wijze, met ons terug op het jubileumjaar 2018. Een korte maar verrassende terugblik op het cursusjaar 2018, die Alex Eeninkwinkel (coördinator werkgroep publiekscursussen) voor zijn rekening neemt, een inkijkje in het archief van de werkgroep Natuurfotografie door Michiel Visch en een presentatie met een selectie van mooie natuurmomenten door Cees van Vliet.

En uiteraard een hapje en een drankje en vooral ook tijd om elkaar te ontmoeten en bij te praten.

(Alex Eeninkwinkel - werkgroep publiekscursussen en natuurfotografie)

26/1: Zomaar Grasduinen wandeling (voor IVN gidsen)

Heb je zin om zomaar te wandelen met andere IVN gidsen, die al dan niet actief zijn.

Op pad zonder agenda, werkvormen of thema's maar wel met natuur in de hoofdrol.

De tweede seizoenwandeling, een winterwandeling langs de IJssel is op

zaterdagmiddag 26 januari van 14.00 tot 16.00 uur.

Opgave via aanmelden-grasduinen@ivn-apeldoorn.nl.

Uiterlijk een week voor de wandeling ontvang je bericht of de wandeling doorgaat en waar de startplek is.

16/1: Lezing 'Ontdooiende permafrost, de joker in het klimaat' door Ko van Huissteden.

Opwarming van het klimaat gaat het hardst in het Arctisch gebied. Dat heeft ook grote gevolgen voor de permanent bevroren bodem. Een verhaal over vijftien jaar onderzoek in de Oost-Siberische toendra, Siberische kraanvogels en kwade dampen, over veenmossen en kraters, overstromingen in de toendra, de overeenkomsten tussen Nederland en Siberië. Ko van Huissteden is lid van KNNV-Deventer. Hij is van huis uit kwartair geoloog / bodemkundige en heeft vanaf 2004 onderzoek gedaan in Siberië aan permafrost broeikasgasemissies en toendra ecosystemen.

Locatie: Ulebelt, Maatmansweg 3 Deventer. Aanvang 20.00 uur. Graag opgeven bij: Frens Westenbrink

f.westenbrink@kpnmail.nl

6/2: Opsteker voor IVN Natuurgidsen: Apeldoorn Bomenstad van Europa

Het team van de Bomencursus organiseert een interactieve thema-avond over de Bomenstad van Europa voor natuurgidsen door Annemiek van Loon, bomenconsulent, adviseur groene leefomgeving bij de gemeente Apeldoorn en auteur van de boeken Ruimte voor de Stadsboom en Leve(n)de speelplekken, Bomen in het middelpunt. Waarom is Apeldoorn Bomenstad van Europa geworden? Welke functie vervullen bomen om Apeldoorn toekomstbestendig te maken? De klimaatverandering vraagt om veel bomen maar ook om een andere aanpak in de aanplant en de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Een van haar uitgangspunten: de sleutel voor een groene stad ligt onder de grond.

Tijd: 19.30 - 21.30 uur. Plaats: IVN-lokaal in de Vijfster

Aanmelden: yvonnezwikker@gmail.com o.v.v. Opsteker 6 februari.

Op 13/3 volgt nog een lezing met hetzelfde onderwerp voor algemeen publiek in het ACEC gebouw. Je kunt je hiervoor al aanmelden via bomenlezing@ivn-apeldoorn.nl

Wie doet er mee??

Begin 2019 goed: Doe ook actief mee!

Er zijn drie vacatures voor bestuurs- en coördinatorfuncties. Het zou heel fijn zijn wanneer we die kunnen invullen. Het gaat om de functie van **penningmeester**. In die functie word je bijgestaan met administratieve ondersteuning door Carla Hulleman. Zij verzorgt de dagelijkse factuurstroom en de ledenadministratie. Als penningmeester verzorg je periodiek een rapportage en stel je de begroting en jaarrekening samen. Door deze splitsing is het een overzichtelijke rol.

Al langere tijd is de vacature van **coördinator PR** vacant. De werkgroep PR kent een aantal zelfstandige teams die de verschillende media verzorgen. Centrale ondersteuning, regie en afstemming is daarbij de rol van de coördinator.

De nieuwste vacature is die van **coördinator publieksexcursies**. Janneke Brouwer stopt met haar coördinerende rol na het uitbrengen van het programma voor het eerste halfjaar 2019. Vind je het leuk om met de organisatoren van de excursies gezamenlijk mooie tochten te plannen dan is dit wat voor jou. Janneke geeft je graag informatie over deze rol.

>> [Meer vacatures en informatie op www.wivn-apeldoorn.nl](http://www.wivn-apeldoorn.nl)

Meedoen bij beheer van een Tiny Forest??

Het eerste **Tiny Forest** in Apeldoorn is maandag 26 november aangeplant. Er doen inmiddels twee basisscholen en een aantal buurtbewoners mee. Wij zijn op zoek naar een paar IVN'ers die een coördinerende rol willen spelen bij het beheer en het gebruik. Lijkt het je wat, [neem contact met Ronald Duin](#) (voorzitter IVN Apeldoorn).

Ander nieuws en activiteiten

Vier landschapsbiografieën verschenen

In december zijn de vier nieuwe landschapsbiografieën voor Nederlands mooiste natuurgebieden door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Staatsbosbeheer aangeboden aan de desbetreffende gebieden. Je kunt ze downloaden via de site van de [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#), of de site van het [Nationale Parken Bureau](#). Op deze laatste site zal in de loop van volgende week ook een impressie van de bijeenkomst te vinden zijn, inclusief de presentaties die zijn gehouden.

KNNV Boekenservice

Het totaaloverzicht van de oude boeken staat op de [website](#) van KNNV Apeldoorn. Voor de tweedehands boeken mail je het volgnummer van het boek (kolom D) en de titel aan [Jan Kerseboom](#). Hij legt de boeken klaar en maakt een afspraak. Je kunt eerst bekijken of het naar je zin is.

Nieuwe boeken van de KNNV Uitgeverij bestellen kan via: [Ben Keizer](#): Dat bespaart verzendkosten en het wordt (binnen Apeldoorn) bij je thuis gebracht. Alleen als je het boek per omgaande in huis wilt hebben, moet je het rechtstreeks bij de Uitgeverij bestellen (of even met Ben overleggen).

Waarneming.nl is vernieuwd

Welke soorten dieren en planten komen voor in Nederland, hoeveel zijn het er en waar zitten ze? Gaan ze voor- of achteruit en waardoor? Dit zijn vragen waar de medewerkers van landelijke [soortenorganisaties](#) zich dagelijks mee bezig houden.

Dat kunnen zij alleen doordat duizenden vrijwilligers hun waarnemingen doorgeven. Iedereen kan bijdragen aan de kennisontwikkeling over de natuur in Nederland door waarnemingen in te voeren; niet alleen de specialisten, maar ook mensen met wat minder natuurkennis.

Het is nu nog gemakkelijker geworden om waarnemingen in te voeren. Sinds 11 december is de vernieuwde site van [Waarneming.nl](#) in de lucht. >> [Lees meer](#).

Groene Glimlach: Vers

Dankzij vertraging in de trein raakte ik met een mij onbekende buurvrouw aan de praat. Haar zoon was idolaat van scheepvaart verhalen. Boeken, films, het Scheepvaartmuseum, hij genoot ervan. Bij een overtocht op de pont over het IJ zag hij zijn kans schoon en vroeg aan de kapitein: 'Heeft u wel eens scheurbeuk gehad'. Scheurbeuk behoort tot het verre verleden nu er allemaal bewaartechnieken zijn voor groente en fruit. Het gaat dan niet alleen om fruit en groentes in potten en blikken, maar vooral de vrieskasten vol ingevroren gezond spul zijn niet meer weg te denken. Onlangs zag ik zo'n drijvend kasteel de haven van IJmuiden verlaten, zeker acht dekken hoog. Ik zou wel eens in die voorraad ruimtes voor groente en fruit willen kijken. Geen scheurbeuk te vrezzen.

Geweldig al dat handig ingevroren spul maar het energie verbruik van al die diepvrieskasten? (Yvonne Zwikker)

Natuurnieuws

Deltaplan voor biodiversiteit in Nederland: samen natuurverlies ombuigen naar herstel

Een brede maatschappelijke beweging heeft in Den Haag haar aanpak voor natuurherstel in Nederland gepresenteerd. De deelnemers zijn kennisinstituten, landbouwvertegenwoordigers, bedrijven, natuur- en milieuorganisaties en een bank. Zij laten zien dat we door betere samenwerking en het stimuleren en waarderen van grondgebruikers het biodiversiteitsverlies om kunnen buigen naar herstel. >> [Lees meer](#)

Nationale Landschap enquête

Ons landschap verandert. Er is steeds minder ruimte voor natuur. Hoe houden we Nederland mooi en levend?

Natuurmonumenten houdt deze enquête voor een mooi Nederland met ruimte voor natuur. Dit onderzoek wordt gedaan door Wageningen Environmental Research. [Vul de enquête in!](#)

Groene Jaarkalender 2019

Omdat je het nieuwe jaar niet groen genoeg kunt beginnen, heeft IVN een Groene Jaarkalender gemaakt. Van Sloopjesdagen tot Nacht van de nacht: zo mis je nooit meer een groene dag! [Download de Groene Jaarkalender](#)

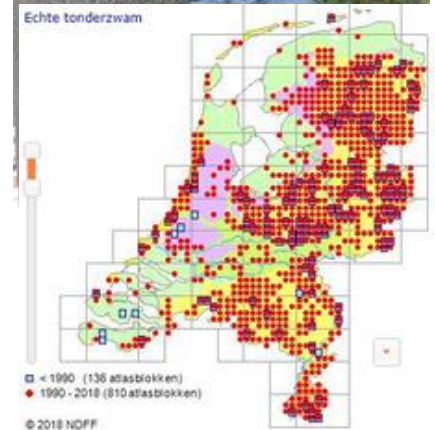
Zo help je vogels de winter door

Echt winter is het nog niet, maar wellicht komt de meest barre tijd van het jaar voor de vogels nog. De koude nachten zijn lang, de dagen om voedsel te zoeken kort. En er is al zo weinig voedsel te vinden in de wintermaanden. Je kunt ze een helpende hand bieden. Kijk voor tips op www.vogelbescherming.nl

Hoe maak je vuur met de Tonderzwam?

We kennen het verhaal allemaal. Vroeger maakten mensen vuur met behulp van de tonderzwam. Maar hoe ging dat eigenlijk? Tonderzwammen groeien vooral op zwakke en dode beuken, maar ook op een aantal andere boomsoorten. De tonderzwam is een vrij algemeen voorkomende soort, maar er is een aantal bijzondere zwammen die er sterk op lijken. Wees dus zuinig met de natuur en ga niet als een bezetene zwammen verzamelen als je van plan bent om het ook eens te proberen. [In dit artikel lees je stap voor stap hoe dat werkt.](#)

NDFF Verspreidingsatlas

De NDFF Verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De atlas geeft informatie over het voorkomen van alle groepen planten en enkele diergroepen in Nederland. Verspreidingsgegevens zijn gebaseerd op gevalideerde waarnemingen uit de [Nationale Databank Flora en Fauna](#) (NDFF). De NDFF Verspreidingsatlas is vooral bedoeld voor het vrijwilligersnetwerk van de aangesloten organisaties. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. >> [Naar de atlas](#)

En natuurlijk een
buitengewoon goed
2019

Colofon, Contactadressen en afdelingsbladen

Contactpersonen: [IVN contacten](#)
Afdelingsbladen: IVN Apeldoorn:
[Groenvoer](#)

KNNV contacten
KNNV-Apeldoorn: [De vier Jaargetijden](#)
KNNV Epe/Heerde: [Natuurklanken](#)

IVN webwinkel: Met de kortingscode IVN-LID-1202 krijg je 10% korting in de [IVN webwinkel](#)

Natuurboeken: In [De vier jaargetijden](#) vind je zowel nieuwe als 'oude boeken service'.

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl of

KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

